

Programm VALIK

- **Loomisaasta:** 2017 (Ameerika Ühendriigid), 2018 (Eesti)
- **Sihtgrupp:** täiskasvanuiga, varane täiskasvanuiga (19-25 a)
- **Elluviimise keskkond:** sotsiaalsüsteem, veebikeskkond
- **Elluviijad:** kõrgharidusega täiendusõppe läbinud nõustajad, keda toetab superviisor
- **Ennetustegevus sisaldab:** hindamist ja kuni kuut nõustamissessiooni, juhendmaterjale, täiendusõpet ja supervisiooni elluviijatele, infomaterjale
- **Ennetustasand:** näidustatud ennetus, teisene ennetus

- **Märksõnad:** riskikäitumise ennetus, uimastiennetus, vaimse tervise probleemide ennetus
- **Eesmärk:** suurendada arusaamist kannabinoidide tarvitamisega seotud riskidest ja algatada muutus senises kannabinoidide tarvitamise käitumises, sh julgustada vähendama ja/või loobuma kannabinoidide tarvitamisest
- **Läbis Ennetuse teadusnõukogu hindamise:** 2024

- ● [Esmased tulemusnäitajad](#)
- ● [Teisesed tulemusnäitajad](#)
- ● [Info teistes andmebaasides](#)

Soovitud esmane mõju on hoidumine kannabinoidide tarvitamisest ehk **abstinents**.

Esmase tulemusnäitaja* hindamisel toetutakse enesekohastele hinnangutele kuni 8 kuud pärast tegevuse lõpetamist.

- ● Üks uuring näitas **kannabinoidide tarvitamisest viimasel kuul hoidunute osatähtsuse suurenemist**, võrreldes esmase hindamisega. Positiivset muutust nähti ennetustegevuses osalenute seas võrdluses inimestega, kes tegevuses ei osalenud.

*Esmane tulemusnäitaja on ennetustegevuse mõju või toime uuringu peamine tulemusnäitaja.

Soovitud teisene mõju on keskmiselt päevas tarvitatud kannabinoidi **koguse, psühholoogilise sõltuvuse, tarvitamisega seotud probleemide ja psühholoogilise distressi** vähenemine. Teiste tulemusnäitajate* hindamisel toetutakse enesekohastele hinnangutele ja füsioloogilistele näitajatele kuni 8 kuud pärast tegevuse lõpetamist.

- ● Üks uuring näitas **päevas keskmiselt tarvitatud kannabinoidide koguse vähenemist kuue kuu jooksul ja kannabinoidide tarvitamisega seotud probleemide taseme vähenemist**
- ● Üks uuring näitas **psühholoogilise sõltuvuse vähenemist** ennetustegevuses osalenute seas, vähenemine oli seotud nõustamissessioonide arvuga: kuuel nõustamissessioonil osalenutel vähenes häiritus vähesest kontrollist kanepitarvitamise üle enam kui ühel sessioonil osalenutel.
- ● Üks uuring **ei näidanud tegevuse mõju kannabinoidide tarvitamisest püsivalt hoidunute osatähtsusele**. Mõju **ei nähtud ka päevade vaates keskmiselt, mil kannabinoidide**

tarvitamisest hoiduti, kannabinoidide sisaldusele uriinis ja psühholoogilise distressitaseme vähenemisele.

*Teisene tulemusnäitaja on muu tulemusnäitaja, mille vastu huvi tuntakse.

Ennetustegevuse tase teistes andmebaasides ei ole hinnatud.

Ettepanekud uurimiseks: Uurida **ennetustegevuse mõjusust** kohalikes oludes, alustades eel- ja järelhindamisega. Kaaluda **täiendavate (objektiivsete) tulemusnäitajate mõõtmist** eneseraporteeritud kanepitarvitamisele lisaks. Mõelda läbi, kuidas **suurendada tegevuse järgsel hindamisel osalevate klientide osatähtsust**. Pöörata tähelepanu **rakendustäpsuse tagamisele**.

Ettepanekud kasutamiseks: **Ennetuse teadusnõukogu** soovitab ennetustegevust Eestis kasutada ja koguda juurde andmeid tegevuse mõju kohta. Luua toimiv mudel **intensiivsemat sekkumist vajavate klientide suunamiseks teistele teenustele**. Kaaluda **alaealistele täiendava ennetustegevuse kohandamist** või loomist ja selle mõjususe testimist.
